

Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarnissaanut inatsimmut missingiutip (akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu aalajangersagaq) Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit akuersissuteqarnissaa pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerpeqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Aqqalu Jerimiassen, Atassut, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Najaaraq Møller, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Harald Bianco, Inuit Ataqatigiit
Inatsisartunut ilaasortaq A sii Chemnitz Narup, Inuit Ataqatigiit

11. oktober 2022-mi siullermeerinninnerup kingorna ataatsimiititaliap siunnersuut oqaluuseraa.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu pinerluttulerinermi inatsisip atuuffissaata annertusinissaanik siunnersuut siunertaqarpoq, taamaalilluni akuersissuteqarsimanngitsumik inummik atoqateqarneq allatulluunniit kinguaassiuutitigut ilaqarneq aamma aalajangersakkami ilanngunneqarlutik.

Aalajangersagaq massakkut atuuttoq malillugu ima pisoqartillugu atonerluisimasutut naliliilluni pineqaatissiisoqarsinnaavoq:

- 1) Pinerluttuliortoq nakuuserluni nakuusernissamilluunniit siorasaarilluni pinngitsaaliinikkut atoqatiginnikkuni allatulluunniit kinguaassiuutitigut ilaqaruni.

(Nakuuserneq uani ima paasisassaavoq, sunaluunniit timi atorlugu pissaanermik atuineq, imaappoq annersitsineq taamaallaat pinnagu kisianni aamma aaliangiilluni uninngatitsineq allatulluunniit timikkut pinngitsaaliineq)

- 2) Pinerluttuliortoq unioqqutitsilluni pinngitsaaliinikkut atoqatiginnippat allatulluunniit kinguaassiuutitigut ilaqarpat.
- 3) Pinerluttuliortoq inummik pisumi akerliusinnaanngitsumik (assersuutigalugu sinik imaluunniit aalakoourujussuarneq peqqutaalluni pisinnaanngitsutut inissisimasumik) atoqateqaruni allatulluunniit kinguaassiuutitigut ilaqaruni.
- 4) Pinerluttuliortoq meeqqamik 12-it inorlugit ukiulimmik atoqatiginnippat allatulluunniit kinguaassiuutitigut ilaqarpat.

Danmarkimi pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu aalajangersakkami pillaasarnermik annertunerulersitsineq, Pillaasarnermut inatsit innersuussutigineqartoq januaarip ulluisa aallaqqaataanni 2021 atuutsilerneqartumut assingusoq tunngavigalugu pinngitsaaliinermut aalajangersakkap annertunerulersinnissaa siunnersuutigineqarpoq.

Pillaasarnermik inatsimmut siunnersuisoqatigiit juuli 2016-iminngaanniit juuli 2019-imut suliat pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermut tunngasut misissorneranni paasivaat atoqateqarnissamut piunassuseqarfiumngitsunik pisoqartarsimasoq aammalu pisumi pinerlineqartup piunassuseqannginnerminik oqariartuuteqarsimagaluartoq, inatsit taamani atuuttoq malillugu, atonerluisimasutut pineqaatissiisoqarsinnaasimanngitsoq, pinngitsaaliisoqarsimannginera peqqutaalluni.

Tamanna tunngavigalugu Pillaasarnermut inatsimmut siunnersuisoqatigiit naliliipput, atoqatigiinnermi immineq timimut oqartussaassusermut pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermut aalajangersakkakkut taamani atuuttumit pinerlineqartoq naammattumik illersorneqanngitsoq.

Kalaallit Nunaanni suliat pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermut tunngasut pineqaatissiissutigineqarsimasut taamatut misissorneqarnikuunngillat, kisianni taamanikkut danskit pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermut aalajangersagaat Kalaallillu Nunaanni atuuttoq annertunerusumik allaanerussuteqanngilaq.

Pinerluttuliortoq pinngitsaaliinngikkaluartoq siorasaarinngikkaluartorluunniit aammalu pinerlineqartoq akersuutinngikkaluartoq, atonerluinerit pineqaatissiissutigineqarsinnaalernerannik allannguutissatut siunnersuutigineqartoq malitseqassaaq.

Aalajangiisuusussaq taassaalissaaq akuersissuteqarnermik tunngaveqarluni atoqateqartoqarnerseq. Inummik akuersissuteqarsimanngitsumik atoqateqarsimagaanni pinngitsaaliilluni atoqatiginninnertut naliliilluni pineqaatissiisoqarsinnaalissaaq. Tamanna katisimasuni aappariinni, aappariiginnarni taakkulu avataanni atuuppoq.

Akuersissuteqarnek oqaaseqarnikkuusariaqanngilaq kisianni aamma iliuitsitigut ersersinneqarsinnaavoq, aamma atoqatigiinnermut peqataarusussuseqarluni iliuseqarnikkut. Pisumi inuup aappaata iliuseqanngilluinnarnera tunngaviatigut akuersissuteqannginneranik paasineqassaaq.

Kinguaassiuutitigut iliuitsinut aalajangersimasunut akuersissuteqarnek kinguaassiuutitigut iliuitsinut allanut aamma akuersissuteqarnermik isumaqartariaqanngilaq, aamma atoqatigiinnissamut akuersissuteqarnek qaqugukkulluunniit oqaaseqanngikkaluarluni taamaatiinnarneqarsinnaajuaannarpoq.

Inulli pinngitsaaliilluni atoqatiginnittutut suli pineqaatissinneqarsinnaalernaviangilaq, taassumap tamanna siunertarisimanngippagu. Allatut oqaatigalugu inuup pineqaatissinneqarsinnaanermi atoqatigisami akuersissuteqarsimannginnera (oqaatsitigut iliuseqarnikkulluunniit) paasisimasariaqarpa. Taamaalilluni inuk atoqatigisami oqaasiinik iliusaanilluunniit akuersissuteqannginneranut paatsoorsimasoq pineqaatissinneqarsinnaanaviangilaq.

Taamaalillutik unnerluussisussaataasut atoqatiginnittoqarsimaneranik attatulluunniit kinguaassiuutitigut ilaqarnermik taamaallaat uppersaasussaaginnaratik saniatigut atoqatigineqartup akuersisimannginneranik AAMMA atoqatiginnittup akuersissuteqartoqannginneranik paasinnissimaneranik uppersaasussaataitaassapput.

2. Inatsisartuni siunnersuummik siullermeerinnineq

Siullermeerinninnermi nalinginnaasumik siunnersuut taperserseqarpoq. Sverigemi Danmarkimilu pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu aalajangersakkat akuersissuteqaqqaarnermik tunngaveqarnissaannut tunngasut eqqunneqarnerisa kingunerisimasaanik aallaaveqarluni inatsisip kingunerisassaattut naatsorsuutigisanik isumaliutissiissusiornermi ataatsimiititaliaq misissuinissaa siullermeerinninnermi kissaatigineqarpoq. Tassunga ilanngullugu oqaatigineqarpoq, politeeqarnikkut eqqartuussiveqarnikkullu isumalluutigisinnaasat naammattuutinnissaasa qulakkeerneqarnissaat pingaaruteqartoq. Saniatiguttaaq siunnersuutip atuutsilerneranut atatillugu paasissutissiinermik annertuumik suliaqartoqarnissaata pisariaqassusaa isumaqatigiiffiivoq.

3. Naalackersuisunut apeqqutit

Ataatsimiititaliaq siunnersuummik suliaqarnerminut atatillugu Naalackersuisunut apeqquteqaasiorpoq. Apeqqutit Naalackersuisullu akissutaat ilanngussaq 1-tut kakkiunneqarput.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninera

4.1. Danmarkimi misilittakkat:

Pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit ukiumut 11.800-t pisartut Danmarkimi naatsorsorneqarput¹. Ajoraluartumik kisitsisinut ilaanngitsut amerlapput. 2015-imi nalunaarusiaq sulianik pillaanermut tunngasunik politiit unitsitsisarnerannut tunngasoq, tassungalu ilaatillugu kinguaassiuutitigut pinerluuteqartoqarnerani "sulianik misissugassanik" atuinnermut tunngasoq, Naalagaaffimmi naatsorsueqqissaartartut saqqummersippaat². Tamassumap kinguneranik politiit misissuineramik suliaannut malittarisassanik ersarissunik qulakkeerinninnissamut suliniutinik aallartitsisoqarpoq. 2015-ip naalerneraniit suliat tamangajammik unnerluussissutitut nalunaarsorneqarnerannik taamatullu unnerluussinerit kisitsisinngorneranni kiseqataatinnerannik tamanna kinguneqarpoq. Tamassumap saniatigut pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermut pinerlineqartut amerlanerit unnerluutiginnittarnissaat siunertaralugu 2017-imi politiit paasissutissiinermik ingerlatsillutik.

Aalajangiinerit Danmarkimi pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerut unnerluutigineqartut pasilliinerit pinerluuteqartutullu suliassanngortitsisut ³ :						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022*
Unnerluutigineqartut	1.151	1.332	1.423	1.396	2.164	783
Pasillerneqartut	729	861	934	1.079	1.695	593

*13. juuni 2020 kisitsisit naatsorsorneqartut.

Pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit pillugit Danmarkimi eqqartuussivinni aalajangiinerit ⁴ :							
	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Unnerluutiginninnerit taamaatiinnarneqartut	328	442	584	640	684	787	365
Pisuutitaalluni	142	140	193	178	255	188	137

¹ Justitsministeriets offerundersøgelse 2005-2020, s. 103

² Justitsministeriets Forskningskontor, "Udsathed for vold og andre former for kriminalitet", Offerundersøgelserne 2005-2020, s. 100 flg.

³ FÆU 2021-22, endeligt svar på spørgsmål 20:

<https://www.ft.dk/samling/20211/almudel/f%C3%A6u/spm/20/svar/1896286/2599483.pdf>

⁴ FÆU 2021-22, endeligt svar på spørgsmål 20:

<https://www.ft.dk/samling/20211/almudel/f%C3%A6u/spm/20/svar/1896286/2599483.pdf>

eqqartuussissutisinerit							
Pinngitsuutinneqarluni eqqartuussissutisinerit	45	56	117	86	83	88	66

Takussutissiami kisitsisit 11. juuni 2022 naatsorsorneqarput. Politiit sulianut aqutsinermut atortuat aallaavigalugu kisitsisit naatsorsorneqarput. Taamaammat sulianut aqutsinermut atortumik, kisitsisinullu naatsorsuinerit atortuunngitsumik atuinerup kisitsisit uppernassusaannut sunniuteqarsinnaanera eqqarsaatigineqassaaq. Unnerluussinerit unitsitsiinnarnerillu suliat amerlassusaatigut naatsorsorneqartarput. Imaappoq, suliap normui immikkoortut amerlassusaata kisitsisitali atorineqarlutik. Pasilliinerit, unnerluutiginninnerit aalajangiinerillu pisut amerlassusaatigut naatsorsorneqartarlutik. Imaappoq, suliap normuata ataatsip iluani inuit qassit pasillerneqarsimanersut, unnerluutigineqarsimanersut aammalu aalajangiiffigineqarsimanersut. Aalajangiinerit kingulliit aalajangiinerup inissisimaneratut takutinneqartarput, tassani piffissap iluani suliat aalajangeqqitassanngortinneqarsinnaapput. Taamaammat aalajangiinerit inernivittut isigineqartariaqanngillat. Eqqartuussivimmi ileqqoq malillugu suliat ingerlannerannut piffissaq atorineqartoq eqqarsaatigalugu inatsimmik allannguerup sunniutaanik inerniliinissaq mianersuunneqassaaq. Piffissaq sivisunerusoq ingerlareerpat aatsaat sunniutigisimasaanik takusaqarsinnaalernissaq ilimanarsinnaavoq.

Danmarkimi pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermi pinerlineqartut pinerluttut qanoq nalunngisarinerannut qanorlu attuumassuteqarfigineraannut tunngasutigut kisitsisit agguataarnerat ⁵ :	
Nalulluinnagaq	28 %
Maanna katisimasaq/inooqat/aapparisaq	8 %
Katisimaffiginikuusaq/inooqatiginikuusaq/aapparinikuusaq Aappariinneq suli uninngitsoq pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pisoq	23 %
Katisimaffiginikuusaq/inooqatiginikuusaq/aapparinikuusaq Aappariinneq unereersoq pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pisoq	6 %
Ilaqutarisaq alla	1 %
Kammagi(sima)saq	14 %
Kinaanersoq nalunngisaq > 24 timer	10 %
Kinaanersoq nalunngisaq < 24 timer	2 %
Imerniartarfimmi assigisaaniluunniit naapeqqammisaq	1 %
Nittartakkakkut naapeqqammisaq	1 %
Pinerlineqartup atassuteqarfigisariaqagaa (assersuutigalugu pisortarisaq, ilinniartitsisoq, nakorsaqaq, taxartitsisoq assigisaaluunniit)	1 %
Inuk alla	5 %

⁵ Justitsministeriets offerundersøgelse 2005-2020, s. 107

2019-2021-mi pinerlineqarsimasunik misissuinermit takuneqarsinnaavoq, pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermik pinngitsaaliillunilu atoqatiginneriarnermik unnerluutiginnittoqartarneranut pissutsit imaakkajuttut:

- Pinerlineqartunit utoqqaanerusuniit, 16-24-nik aamma 25-39-nik ukiullit unnerluutiginnittoqannginnerusartoq.
- Pinerlineqartup pinerluttuliortoq ilisarismagaangagu unnerluutiginnittoqannginnerusartoq.
- Pisoq tamanit orninneqarsinnaasumi imaluunniit "allami" pisimaneraninngaanniit nammineq najugarisami pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq imaluunniit pinngitsaaliilluni atoqatiginneriarneq pisimappat unnerluutiginnittoqannginnerusartoq.
- Pinerlineqartup "ilungersunartutut" aamma "ilungersunarpallaangitsutut" pisoq misigisimaneraniit "ilungersunartorujussuurtut" misigisimappagu unnerluutigineqarnerusartoq.
- Suaaassuseq imaluunniit pinerlineqartup qasseriaq pinngitsaalineqarluni atoqatigineqarnermik pinngitsaaliineqarluniluunniit atoqatigineqariarnermik misigisaqarsimaneer kisitsisitigut immikkut malunnaateqanngitsut.

Sooq pinerlineqartup unnerluutiginnissimanginneranut peqqutitut akissutigineqartunut assersuutit ilaat ⁶ :	
Unnerluutiginninneq kinguneqarnaviangilaq	28 %
Uppernarsaatissanik amigaateqarneq	10 %
Pisup unioqqutitsinertut nalilerneqarsinnaaneranut nalornissuteqarneq	12 %
Politiit iliuuseqarsinnaanngillat/iliuuseqarusunngillat, imaluunniit pinerlineqartoq isumaqarpoq politiit iliuuseqarsinnaanngitsut/iliuuseqarusunngitsut	7 %
Pisuusutut misigineq kanngusunnerlu	11 %
Kingunerisassaanut ersissuteqarneq	14 %
Siorasaarneqarneq akiniaallunilu akerliliisoqarnissaanut ersissuteqarneq	5 %
Kingunerisassaanut ernumassuteqarneq	10 %

4.2. Islandimi misilittakkat⁷:

23. marsi 2018 Islandimi inatsisartut pillaasarnermik inatsit § 194-imut akuersissuteqaqqaarnissaq pillugu allannguummut akuersissutigineqartumut inatsisit allassimaffianni toqqaannartumik ilanngunneqarpoq. Siunnersuummi akuersissuteqaqqaarnerup isumaata nassuiaataata amigarneranut isornartorsiuneq annerusumik tunngatinneqarpoq. Tamannali aalajangersakkap allannguutaata akuersissutigineqareerneraniit annerusumik isornartorsiutaaqqinnikuunngilaq,

⁶ Justitsministeriet, "Anmeldelsestilbøjelighed i sager om vold og seksualforbrydelser", s. 52

⁷ Straffelovsrådets betænkning nr. 1574/2020, side 79 flg.

pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu aalajangersakkami oqaatsip akuersissuteqaqqaarnerup ilanngunnerani pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerup inatsisitigut isumaanut tunngaviusumik allannguisuunngitsoq, kisiannili inatsimmi oqaaseqatigiinni nassuiarnerani pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermik naliliinissamut piunasaqaatinik ersarinnerulersitsisoq, nalinginnaasumik taamak isumaqartoqarneranik Islandimi oqartussat eqqaavaat. Uunga atatillugu eqqaasitsissutigineqassaaq, suliani kinguaassiuutitigut kannguttaatsuliornernut tunngasunik akuersissuteqarneq tamatigut tunngaviusumik naliliinnermut piunasaqaatigineqartuaannarnikummat. Oqartussat namminneq misigisaat malillugit massakkumut eqqartuussisarnermut malunnartumik allannguuteqartoqarsimangilaq. Kisiannili allannguutip nutaajunera taamatullu sulilalersorneqannginnera maluginiarneqassaaq.

4.3. Sverigemi misilittakkat:

Isummap imarisaata “immikkut eqqugaasutut inissisimaneq” ilanngunneqarneratigut pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerup isumaa 1. juuli 2013-imiit annertusineqarpoq. Juulip ulluisa aallaqqaataanni 2018-imi peqataanermut nammineq piunassutsimik iliuuseqarnermi oqaasertaliineq ilaasariaqarneranik naqissusiinikkut iliuutsimut pillagaassutaasinnaasumut sinaakkusiaq allanngortinneqarpoq. Kinguaassiuutitigut atornerluinernut tunngatillugu “akuersissuteqarnerup” isumaata paasineranut naapertuuteqqissaartoqanngimmat, tassa svenskit pillaasarnermut inatsisaanni kapitel 24 akisussaaffiaaannermik malitseqarmat, “nammineq piunassuseqarneq” “akuersissuteqarneq”-mi Sverigemi atorusernerusimavaat. Naalakkersuisut isumaqarput, oqaatsit “nammineq piunassuseqarneq” arlaannik isumaqarnerorpasinngitsut, iliuuseqarnermut iliuuseqannginnermullu atornerqarsinnaasut. 2021-mi pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit 9.668-it unnerluutigineqarput. Taamaalillutik 2012-iminngaanniit 2021-mut pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit 3.344-nik amerleriarsimapput, tassa 53%-imik amerleriarsimallutik. Amerleriarnerinut immikkoortumi uani inatsimmut allannguutinut taakkartorneqartunut ilaatigut atassuserneqarsinnaapput.

2012-2021-mi Sverigemi pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit unnerluutigineqartut amerlassusaat ⁸	
2021	9.668
2020	9.360
2019	8.581
2018	7.958
2017	7.369
2016	6.715
2015	5.918

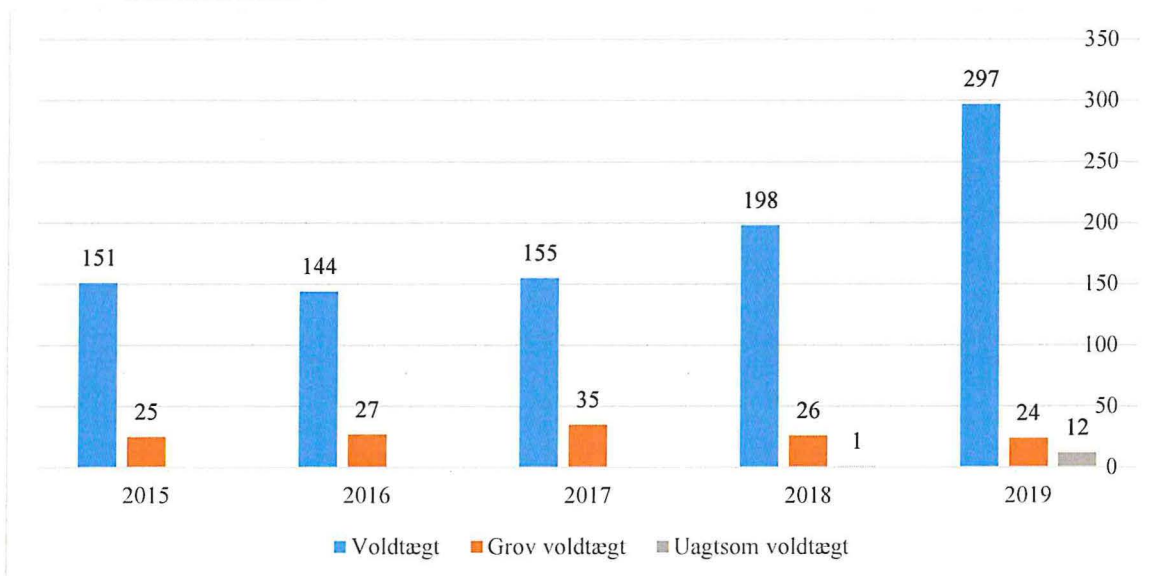
⁸ Brottsförebyggande rådet: <https://bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/valdtakt-och-sexualbrott.html>

2014	6.697
2013	6.017
2012	6.324

2021-mi Sverigemi pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermi unnerluutigineqartumi pinerlineqartup pinerluttuliortullu immunnut attuumassuteqarnerat⁹ (suaassuseq immikkoortinneqanngilaq):

Aapparisaq qanigisaq	35 %
Ilaquttatut qanigisaq	2 %
Attuumassuseqarneq alla	38 %
Pinerlineqartup nalulluinnagaa	26 %

2015-2019 Sverigemi pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermut pisuutitaallutik eqqartuunneqartut amerlassusaat¹⁰:

Pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit

Peqqarniitsumik pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit

Mianersuaalliornikkut pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit

Suliani pisunik unnerluutiginninnermi suliat 94%-ii paasiniaanermik aallartitsisarput.¹¹

Paasiniaanerup unitsinneqarneranut peqquasannaasut ilaat ilaatigut ukuupput¹²:

⁹ Brottsförebyggande rådet, <https://bra.se/statistik/statistik-utifran-brottstyper/valdtakt-och-sexualbrott.html>

¹⁰ Brottsförebyggande rådet, <https://bra.se/om-bra/nytt-fran-bra/arkiv/press/2020-06-15-stor-okning-av-fallande-domar-for-valdtakt-sedan-samtyckeslagen-infordes.html>

¹¹ Brottsförebyggande rådet, Våldtäkt från anmälan till dom, En studie av rättsväsendets arbete med våldtäktsärenden, 2019, s. 38

¹² Brottsförebyggande rådet, Våldtäkt från anmälan till dom, En studie av rättsväsendets arbete med våldtäktsärenden, 2019, s.12

Paasiniaaneq ingerlanneqarsinnaanngitsoq	11 %
Paasiniaaneq qularnartortaartoq	20 %
Pinerlineqartoq unnerluussinermik unitsitsiinnartoq	11 %
Pasisaq sumiissusersineqanngitsoq	4 %
Uppernarsaatissat naammanngitsut	31 %

Sverigemi pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermik pinerlineqarsimasut, kingorna unnerluussinerminnik unitsitsiinnartartut affai najorteqarsimapput. Unartaali aamma isiginiagassaavoq, tassa pinerlineqarsimasut unnerluussinerminnik unitsitsinngitsut pingajorarterutaat najorteqartarmata. Najorteqarnissaannut politiit neqeroorsimanersut apequtaanngilaq. Amerlasuut neqeroorfigineqarput qujaannarlutilli¹³.

2018-imi Sverigemi inatsimmik allannguinermi pinerlineqartoq nammineq kajumissutsiminik peqataasimanersaq nalileruminaatsinneqarsinnaanera isornartorsiutigineqarpoq. Eqqartuussissutit misissorneqarneranni,¹⁴ suliani pisuutitaalluni eqqartuussaasoqarsimanerani pinerlineqartoq peqataarusussimanninnini ersarissumik malugitittarsimagaa. Sulianiuna mianersuaalliornermi pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermik eqqartuussaasoqarsimatillugu pinerlineqartup iliuusai iliuuseqannginneraluunniit qanoq nalilersorneqassanersut nalorninarnerusartoq. Eqqartuussissutit misissuataarneranni ersarissivoq, suliani nutaani qanigisatut attuumassuteqarfigisamit pinngitsaaliineqarluni atoqatigineqarnerit qaqutigoornerusartut¹⁵. Attuumassuteqarnermut tunngatillugu amerlanertigut pineqartut nalunngisariittarput. Pisut annerpaartaanni inuusuttut fiisteqatigiissimasut pineqartarput, unnuap ingerlanerani pinerlineqartup atornerluinertut misigisaanik kinguaassiuitigut arlaannik iliuuseqartoqarluni. Misissuinerup aamma nalilerpaa, pisuutitaalluni eqqartuussinermi uppernarsaatit saqqummiunneqartut 2017-imi, tassa suli inatsit allannguuteqarfigineqanngitsoq, pisuutitaalluni eqqartuussinermi uppernarsaatit sakkortussusaatigut allanngortoqarsimannngitsoq. Misissuataarineruttaaq takutippaa, suliani pinngitsaaliilluni atoqatiginninnermut tunngasuni agguaqatigiissillugu paarnaarussaasarnerup sivissusaa sivitsorsimasoq. 2017-imi aamma 2019-imi pineqaatissiinernik sanilliussinerup takutippaa, suliani pineqaatissiinerni 2017-imi aamma pineqaataasartuni agguaqatigiissillugit pineqaatissiisarnerit qaammatinik marlunnik sivitsorsimasut.¹⁶

¹³ Brottsförebyggande rådet, Våldtäkt från anmälan till dom, En studie av rättsväsendets arbete med våldtäktsärenden, 2019, s. 73

¹⁴ Brottsförebyggande rådet, Den nya samtyckeslagen i praktiken, En uppföljning av 2018 års förändringar av lagreglerna rörande våldtäkt, s. 10

¹⁵ Brottsförebyggande rådet, Den nya samtyckeslagen i praktiken, En uppföljning av 2018 års förändringar av lagreglerna rörande våldtäkt, s. 9

¹⁶ Brottsförebyggande rådet, Den nya samtyckeslagen i praktiken, En uppföljning av 2018 års förändringar av lagreglerna rörande våldtäkt, s. 11

4.4. Kalaallit Nunaanni pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerut kisitsisit:

Kalaallit Nunaanni pinngitsaaliilluni atoqatiginninnerit unnerluutigineqarsimasut amerlassusaat ¹⁷ :	
2017	132
2018	156
2019	207
2020	240
2021	205

Politiit tamanut ammasumik meeqqanik atonerluisarnerup ajornartorsiuterujussuatut taallugu politiillu iliuuseqarfiginissaa pingaartitarilluinnarneranik ersarinnerusumik oqariartuuteqarnerulerneratigut 2018-imiit kisitsisit amerleriarnersa nassuiaatigisinnaavaat. 2020-mi politiit "Unnerluutigiuk"-mik kinguaassiuutitigut unioqqutitsisarnernik immikkut sammisaqartumik paasissutissiinermik ingerlatsipput. Ukiumi tassanerpiaq kisitsisit amerleriangaatsiarneri paasissutissiinermik peqquteqarsimassapput.

Kalaallit Nunaanni kikkut arnanut kinguaassiuutitigut nakuusertarnersut kisitsisinngorlugit ¹⁸ :	
Maanna imaluunniit siornatigut katisimasaq/inooqat/aapparisaq	20,0 %
Kammagisaq nalunngisarluunniit	18,5 %
Nalulluinnagaq	12,3 %
Ilaqutarisaq alla	9,2 %
Angajoqqaq/angajoqqaarsiaq	3,1 %
Inuk alla	36,9 %

4.5. Siunnersuutip atuutilerneranut atatillugu paasissutissiinermik suliaqarnissaq pillugu:

Siunnersuutip atuutilerneranut atatillugu paasissutissiinerup imarisassaa annertussusissaalu pillugit Naalakkersuisut akissuteqaatiminni ataatsimiititaliamut ima oqaaseqarput:

"Isumaginninnermut Aqutsisoqarfiup pitsaaliuinnermut immikkoortortaqaarfia Paarisa, peqqissutsip siuarsarneqarnissaanik aamma isumaginninnermik peqqissutsimillu suliat pillugit suliaqarfiup iluani pitsaaliuinnermik suliaqartoq, Aatsitassanut Inatsisillu Atuutisinnerannut Naalakkersuisoqarfiup suleqatigiinnissamik isumaqatigiissuteqarfigaa. Innuttaasunut - ingammik inuusuttunut - kinguaassiuutitigut nammineq aalajangiisinnaanerup qanoq kinguneqarnera pillugu, Sapaatip Akunnerani Sex-imi aallartinneqartussatut, ukiumi sapaatit akunnerisa

¹⁷ Fra Politiets årsrapport for 2021

¹⁸ Statens Institut for Folkesundhed, "Vold og seksuelle overgreb i Grønland", 2019, s. 7

arfernganni pisussatut, paasititsiniaasoqarnissaa pilersaarutaavoq, tassanilu siornatigutut kinguaassiutigut peqqissuunissaq ukkatarineqartussaavoq. Suliassaqarfik pillugu Paarisa paasissutissanik attuumassuteqartunik inuusuttunit pissarsiniarluni suliaqaleruttoq, ilaatigut GU-mi atuartut kiisalu inuusuttut Kalaallit Nunaanni inuusuttumiit inuusuttumut suliniummi ilaasimasut akornannit. Inuusuttut ilisimasaat paasissutissallu massakkut pissarsiarissallugit pisariaqartitaat sammisani paasititsiniaanermi tunngavigineqarlutik ukkatarineqartussaapput. Suleqatigiiffik Sex og Samfund-imit, Danmarkimi akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu inatsit pillugu paasititsiniaasimasumit, paasititsiniaanermut atortut atorneqarsimasut Paarisap isumassarsivigisimavai, soorlu aamma Sverigimi inatsisip assingusup naammassineqarneranut atatillugu paasititsiniaanermut atortut atorneqarsimasut Paarisap aamma qissimigaarsimagai.

Tamatuma saniatigut atuartumut angajullernut kiisalu GU-mi atuartunut allanut, inuusuttut ilinniarfiinut allanut suliffeqarfinnullu toraarinnittunik paasisitsiniaanissaq pillugu Paarisap Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik suleqatiginiarlugu aallartinniarpa. Ilinniartitsinissamat atortussanik ineriartortitsisoqareerpoq, taakkunani killilusarnerneq peqqissumillu atoqatigiittarneq oqaasertalersorneqarput. Atortussat atuarfimmi angajullernut toraarinnipput, taakkunanilu sammisaq pillugu videut ilaatigut ilaatinneqarput. Atortuulersinneqarnissaannut pilersaaruserneq Ilinniartitaanermut Aqutsisoqarfik suleqatigalugu ingerlanneqalereerpoq.

Naggataagut ministereqarfiup ataani oqartussaasut attuumassuteqartut aalajangersakkanik nutaanik taakkuninnga atuinissinnaanissaannut Inatsiseqarnermut ministereqarfiup piareersarniarpai. Ingammik politiini eqqartuussiveqarfinnilu sulisut uani pineqarput. Najukkani eqqartuussisut ilinniarteqqinneqarnerannut atatillugu ilinniartitsinermi taamaalilluni akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu aalajangersagaq pillugu saqqummiussisoqareersimavoq.”

Siunnersuutip atuutilerneranut atatillugu paasissutissiinermut aningaasartuutissat pillugit Naalakkersuisut akissuteqaatiminni ataatsimiititaliamut ima oqaaseqarput:

”Akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinngitsaaliilluni atoqatiginninneq pillugu pinngitsaaliinermi inatsit pillugu kingunerisassat pillugit paasissutissiinissamat 2023-imut aningaasanut inatsisissatut siunnersuummi aningaasanik qinnuteqartoqarsimavoq. Paasititsiniaaneq allakkut kinguaassiutigut peqqissuunissaq pillugu paasissutissiinermut atatillugu aamma atuarfinni

kinguaassiuutit pillugit ilinniartitsinermi suliassat pioreersut ataaniimmat, taakkua saniatigut aningaasartuuteqassappat, aningaasartuutaasussat missingersuutit pioreersut iluannit aningaasartuutaajumaarnerat naatsorsuutigineqarpoq. Inatsiseqarnermut ministereqarfiup atimini oqartussaasut ilinniartinneqarnerannut paasisutissinneqarnerannullu atatillugu aningaasartuutit nammineerluni akilissavai.”

Suliniutissatut siunnersuutigineqartoq ataatsimiititaliamit pingaartutut isigineqarpoq, ataatsimiititaliarli isumaqarpoq taanna kisimiitillugu naammanngitsoq. Tamanna tunngavigalugu inersimasunut sammiveqartumik paasisitsiniaanerup aamma suliarineqarnissaa, tassungalu aningaasanik pisariaqartinneqartunik immikkoortitsinissaq ataatsimiititaliap Naalakkersuisunut kaammattuutigaa.

4.6. Najorteqarnissamut imaluunniit illersuisoqarnissamut periarfissaq pillugu

Uani ”Naalakkersuisut 2022-mut anguniagassatut takorluugaat pingaarnersiunerallu”, ima allassimasoqarpoq:

”Eqqartuussinerup ingerlanerani pinerlineqartumut illersuisussamik eqqartuussivik illersuisussanngortitsisinnaavoq. Tamanna pinerluttulerinermik suliap ingerlanissaa pillugu ilisimatitsinerusinnaavoq, kiisalu psykologimik oqaloqatiginnissinnaanermik atuisinnaaneq pillugu ilisimatitsinerusinnaalluni, soorlu aamma toqqammavigisassatut illersuisoq politiit killisiuineranni najuussinnaasoq aamma eqqugaasoq ilagalugu eqqartuussivimmi peqataasinnaasoq.

Pinerlineqartup naammattumik tapersorsorneqarnissaa ilitsersorneqarnissaalu suliassaasoq pingaaruteqartoq Naalakkersuisut isumaqarput – ingammik tamanna Kalaallit Nunaanni eqqunngitsuliorfigineqartumut eqqartuussissuserisunik ikuuuttussanik peqannginnera eqqarsaatigalugu. Kisianni naammattunik amerlassusilinnik pinerlineqartunut toqqammavigisassatut illersuisunik peqannginnera unammilligassaavoq, taamaalillunilu taakku inuttassarsiorneqarnissaasa annertunerusumik ukkatarineqarnissaat Naalakkersuisut kissaatigaat. Inuttassarsiuinermi akissarsiaritinneqartut pingaarutilittut ilaapput, taamaammallu immikkut tassunga aningaasaliisoqartariaqarpoq.”

Naalakkersuisut akissuteqaatiminni ataatsimiititaliamut ima oqaaseqarput:

”Kalaallit Nunaanni eqqunngitsuliorfigineqartumut eqqartuussissuserisussanngortitsisarnermik aaqqissuussinermik pilersitsisoqarnissaa, aamma suliniutip taassuma pingaartinneqarnissaa, Naalakkersuisut kissaatigaat, tassani pineqarpoq eqqunngitsuliorfigineqartumut

ikiuuttussatut eqqartuussissuserisussanngortitap pinerlineqartumut toqqammavigisassatut illersuisup suliassai amerlasuut assingi sularineqartarnissai, taamaakkaluartoq inatsisilerinermut tunngasunik aamma suliassaqaarnissamut pisinnaatitaasassallutik. Tamanna Inatsisit Atuutsinneqarnerannut suliassaqaarfimmut Naalackersuisut 2022-mut anguniagassatut takorluugaanni pingaarnersiunerannilu, immikkoortup "Inatsisitigut naapertuilluartoqarneranik misigisimaneq"-rup ataani allaaserineqarpoq. Apeqqut kingullermik Kalaallit Nunaanni eqqartuussiveqarneq pillugu Siunnersuisoqatigiit 2022-imi septembarimi ataatsimiinneranni oqaluuserineqarpoq, aamma atortuulersitsinissamut ilutsit periarfissaasinnaasut Inatsiseqarnermut ministereqarfiup sularalugit ingerlateqqippai."

Sverigemi misilikkat ilaat qiviaraanni, unnerluussinerup ingerlatiinnarnissaanut pinerlineqartumut najorteqartarnek aalajangiisutut inississinnaammat, tassunga unammilligassamut aaqqiissutissamik nassaarnissamut suliqaarnissaq ataatsimiititaliap pingaartutut isigaa.

4.7. Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai naatsorsuutigineqartut pillugit:

Siunnersuummut nassuiaatini ima allassimavoq: "Naatsorsuutigineqarpoq inatsisissatut siunnersuutip politiinut, unnerluussisoqarfinnut, eqqartuussivinnut aammalu pinerlutsaaliuisoqarfimmut aningaasartuutininik allisisinissaa, tamakkiisumik 2023-mi 1,5 mio. kr.-inik aammalu 2024-miit siunissamut 2,5 mio. kr.-inik.

Aningaasartuuteqarnerunerit annerusumik pinerluuteqarsimasunik isumaginnittoqarfimmi isertitsiviit amerlisimanerininik pissuteqarput."

Tamanna tunngavigalugu aningaasartuutissat aningaasaliissutigineqartareersuniit matussuserneqassanersut imaluunniit Inatsisunik Atuutsitsinermut suliassaqaarfiup aningaasaliiffigineqaaqqinnissaa naatsorsuutigineqarnerasoq ataatsimiititaliap Naalackersuisut apeqqutigimmagu Naalackersuisut ima akissuteqarput:

"2023-imut qallunaat aningaasaqaarnermut inatsisissaatut siunnersuutigineqartumi, folketingimut qinersineq sioqqullugu sularineqartumi, Kalaallit Nunaanni inatsisit atuutsinneqarnerannut suliassaqaarfimmut amerlanerusunik aningaasaliinikkut aningaasartuutaanerusussusat tamakkiisumik aningaasalersorneqaarnissaat piareersaatigineqarsimavoq.

Assersuutigalugu siunnersuummi politiinut aningaasaliissutit pillugitt kontumi 11.23.01-mi takuneqarsinnaavoq: "Kalaallit Nunaanni pinngitsaaliilluni atoqatiginneq pillugu aalajangersakkap akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavillip eqqunneqarneranut atatillugu aningaasartuutininut atassuteqartumut 2023-imi 0,3 mio. kr.-inik 2024-imiillu ukiumut 0,5 mio. kr.-inik, konto qaffaaffigineqarpoq."

Eqqartuussiviit pillugit kontomut 11.41.02-mut siunnersuummi takuneqarsinnaavoq: *Kalaallit Nunaanni pinngitsaaliilluni atoqatiginneq pillugu aalajangersakkap akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavillip eqqunneqarnerata malitsigisaanik pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarneranut 2023-imiit konto ukiumut 0,3 mio.kr.-inik qaffaaffigineqarpoq.*

Aamma Kalaallit Nuunaanni Pinerluttunik isumaginnittut pineqartillugit, amerlanerusunik aningaasaliinikkut aningaasartuutaanerusussusat tamakkiisumik aningaasalersorneqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq.”

4.8. Siunnersuutip kalaallisoortaa pillugu:

Uani kalaallisoortaa qulequttami oqaatsit atorineqartut tulleriinneri imaattut: ”akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilimmik pinngitsaaliilluni atoqatiginneq pillugu aalajangersagaq”.

Toqqaannaq isumaa ingammik nutserneraniit imaappasikkami: “akuersissuteqarneq tunngavigalugu pinngitsaaliilluni atoqatiginneq”.

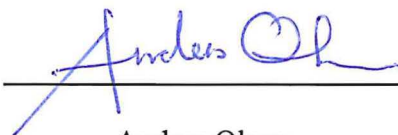
Oqaatsit taamatut tulleriitsinneri uggornartortaartillugu tamannalu tunngavigalugu allatut inissinneqarnissaat kissaatigalugu ataatsimiititaliap oqaaseqatigiit imatut allanngortinneqarnissaat siunnersuutigissavaa:

”Pinngitsaaliilluni atoqatiginneq pillugu aalajangersagaq akuersissuteqaqqaarnissamik tunngavilik”

5. Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip akuersussutigineqarnissaa inassutigaa.

Taama oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni ataatsimiititaliap siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Anders Olsen
Siulittaasoq

Aqqalu Jerimiassen
Siulittaasup tullia

Najaaraq Møller

Harald Bianco

Asii Chemnitz Narup